AZILLA
12
IGANDEA

BILBAO 1933

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA
Bilbao'kua... ... 6,00 Irko. Irulilez
Bilbao'atazkua 7,50 " "
Idazki-Itunmena 62,00 " urtez
Atzarrijetakuak 100,00 " "

BELDAYEN ITUNDUBA

XXI urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 6.531 zenbakija

Egunekua

"Egutegui Bizkaitarra"

Irakasliak idatzi eban "Egutegi Bizkaŧaŕa„'tik, gauŕ be, egunari jaokan oŕitxuba eskuratu dogu, ta bertako irakuŕgai edeŕak irakuŕi.

Gauŕko oŕitxu au, atzokuaren jaŕaikua da, atzo asi ebazan oleŕki batzuben jaŕaiena.

Oleŕkijok atzoko oŕitxuban asi ziran, ba, ta gauŕ amaŧuten dira.

Eurok, "Egutegi Bizkaŧaŕa„'ko oleŕki ta irakuŕgai gustijen antzian, abeŕkoi-abeŕkoyak dira.

Ona, ba, emen beŕidatziŧa:

"¡Itzartu gaizan!"

"Biztuko balitzatez gure nagosijak,
Atzera ilgo leukez negaŕen indaŕak:
Ikusirik aztuta euren lagi zaŕak,
Ta erdaldun eginda seme ta alabeak.

卐 卐 卐

Ezkara-euzkeldunak gauŕko bizkaŧaŕak,
Ezpada erdeldunak ta onek be txaŕak.
Betoz lengo lagijak, anaya laztanak:
Poztu daŧezan oŕek gure Aŧa zaŕak.

卐 卐 卐

Jausi gaizan kontura, euzkeldun semiak,
Eztireala onek gure lagi onak;
Ezpada zireala onek baño obiak,
Europa ta Amerika danen mirarijak.

卐 卐 卐

Ondo jakiña dabe ludiko baztaŕak
Nortzuk ixan zirian euzkeleŕiŧaŕak.
Eztogu biaŕ iñoŕ... ¡Ez Lauburu'taŕak!
Sendo ein daigun didaŕ:
¡Gora Jaun-Goikua eta Lagi-Zaŕa!"

卐 卐 卐

"Egutegi Bizkaŧaŕa„'ko oleŕkijok, abeŕkoyak dira, ¿ezta irakuŕle?

Abeŕkoyak, eta egija esaten dabenak be bai. Euzko-eŕitzat etsiŧen doguzan eŕi asko dira, ba, zoritxaŕez, euzko-eŕijena gaño gazteleŕijen antz geyago daukenak.

Eta ez uste ixan, gero, eŕijok, Bilbao ta onen antzeko uri aundijak bakaŕik diranik, ez; Bilbao baño txikitxubago diran eŕijetan be, aspaldijon, eŕderea ugaritxu entzuten da, ba, ta bai eŕdel-zalekerija uaŕtu be.

Txaiderik geyenen ixenak eŕderaz idatziŧa ikusten dira, ta saloki, txindi-etxe, jatetxienak eta abaŕenak be bai.

Beraz, oleŕkijok, "Biztuko balitzatez gure nagosijak" eta abaŕ abestuten dabenian, egija baño eztiñuela utsik egiŧeko bilduŕ barik autoŕtu geinke.

"Euzko"

Euzkeraz itz egiŧen-eta zaletuteko, euzkeraz irakuŕten zaletutia lakorik ez. Euzkeraz irakuŕten zaletuteko, baŕiz euzkeraz idazten diran asterokuak eta egunarokuak irakuŕtia da osakairik onena.

Irakuŕtaldijok egiŧeko, baŕiz, "Euzko" asteroko abeŕtzalia aukerakua dala uste dogu, onek, berau irakuŕten dabenak, abeŕtzaletu ta euzkeltzaletu bijak batera egiŧen dauzalako.

Aste onetakua be edeŕto datoŕ. Lenengo ingoskija izki aundijakaz idatziŧa dakaŕ, eguneroko izpaŕingi aundijen antzian idatziŧa.

"Aŕteta„'ren, "Auŕerantz beti", "Aberli„'ren ixenpuru bako izpaŕak, "Imitxa„'ren "Zer-esanak" eta "Endaitz„'en "Gure bidiak-ziaŕ" dira asteroko onen gauŕko idazlanik urtenenak.

Eŕijetako idazkiŧan be asko argiŧaltzen dauz, baŕa Araudija zijo zala Bilbao'n atara ziran aŕgazki edeŕak be.

Erosi egixu, "Euzko" irakuŕle; irakuŕi egixu, ta irakuŕteko emon.

Gernika'ra

Gauŕ Gernika'ra eldu bat egiŧeko eguna danezkero, notin asko Gernika'ratuko diralа uste dogu.

Eta gernikaŕak, atzeŕi-zalekeriz edenduta dagozan batzuk ixan ezik, aŕera ona egingo dautsela uste dogu.

Araba, Gipuzkoa, Bizkaya ta Nabaŕa Gernika'ko Batzaŕ-Etxia'ren auŕeko Zugatz doniaren azpijan batzaŕtuta ikustia, euzko-bijotzat pozen pozaz igiŧuta soñak dantzan imindeko lakoxe ikuskixuna ixan be ixango da...

Batzaŕ au ikusiŧa, be, aurtemein Araudi-kaltez autaŕkija emon ixan eben "foru-zalien" (?) bijotzat, ¿ez ete-dira apuŕ bat euzkotaŕtuko?

"Amayur"

Iruña'n astero utsik barik urtetan dan asteroko abeŕtzale au be eskubetaratu yako. Beronen lenengo ingoskiko lenengo zeŕendan "¡Euzkeldunak! ¡Entzun!" ixenpurubagaz asten dan idazlana, "Urdiñola" euzkel-idazliarena da, ta euzkeraz idatziŧa dago.

Iruña dan lako uri eŕdeldunduriko baten urtetan diran izpaŕingijetan olako euzkel-idazlanak ikustia, guri, atsegin ixaten yaku. Euzkerazko idazlan begiko onen uŕengo datoŕana, ¡Eup, anayak...!" burutzat daula asten dan gaztelerazko idazlana da, ta lauki baŕuban Jel-eguzkija dikuŕan, "Goiko„'ren maŕazki polit batek argiŧuten dau.

"Nabaŕa ante la catástrofe" ixentzat daun idazlanagaz osotuten da lenengo ingoskija.

Enparauko ingoskijetan be irakuŕgai edeŕik asko dakaŕz asteroko onek, eta gustijak abeŕtzaletasuna aldeztuten dabenak.

Irakuŕi "Amayur".

URIBIŦAŔTE'TAŔ IBON.

Etorkunde = Osteko XXIII Igandia

SAŔKUNA. (Jer., 29). Atsekabe-asmuak barik gentza-asmuak dodaz nik, diño Jaunak; oles-egingo daustazube, ta entzungo zaudaze; eta eŕbestetuta zagozen toki gustijetatik atzera zakaŕkedaze. (84'g. Er.). Eure luŕa onetsi egin dok, Jaun oŕek; Jakoba'ren atxiĺotubak azkatu egin dozak. Aintza... Atsekabe-asmuak barik...

OTOYA. Azketsi, Jaun oŕek, zure eŕijaren txaŕkerijak; zeure eŕukija dala bide, gure uskoŕtasunak eragiñda jauki doguzan oben - lokaŕijetatik azkatu gaikezantzat. Amaibako egunetan zeu ta Goteuna'rekin batez bakaldun bixi dan zeure Seme Josu-Kisto gure Jauna dala bide.

IDAZKIJA. Paul Beldu deunak pilipotaŕai egindako Idazkiko irakuŕgaya (3, 17-21; 4, 1-3).

Anavok: Antzaŕtu nagixube, a gugan dozuben ereduz dabiltzanak begiŧu. Askotxu bai'dabiltz Kisto'ren gurutzari auŕka, ta oyetzaz saŕiŧan esan dautzubedana, orain be, negaŕez dirautzubet: ondamendija daukie amai, sabela dabe jaungo, euren laidua ilaŕainbide, ta luŕekua gozagaŕi. Gure bixija, baŕiz, goyan dago, ta andik Jaregile-zuŕian etoŕteko dan Josu-Kisto gure Jaunaren begira gagoz. Berak, dana bere azpijan iminŧeko daukon egimenaz, gure soin zakaŕ au aldatu ta bere soin aintzatsubari idekotuko dautsa. Oŕezkero, ene anai maŧe ta kutunok, neure poza ta burestuna zaraen laztanok, olantxe Jaunagan zut zirаukeze. Ebode ta Sintike'ri, Jaunagan gogo batez egoteko deskatset. Euri, baŕiz, ene lagun zindo oŕi, emakumioi urgaziŧeko, Kelmen'akin eta beste neure lankidiakin Goizpaŕ-arluari neure onduan ekin dautsaeta. Bixitza-idaztijan dagoz gustijon ixenak.

MALAGUNIA. (43'g. Er.). Ezesten gindubezanetatik jaregin gozak, Jaun oŕek, eta goŕoto gindubezanak lotsarazo egin dozak. I. Jaunagan ilaŕainduko gara egunian-egunian, eta eure ixena oretsiko dogu beti.

Aleluya, aleluya. (129'g. Er.). Sakon-sakonetik didaŕ-egin dauskat, Jaun oŕi; entzun nire otoya, Jaun oŕek Aleluya.

GOIZPAŔKIJA. Matai deunaren arauzko Goizpaŕ-jaŕaikuna. (9, 18-26).

Aldi aretan: Josu'k lagunabaŕai erausten leutselarik, ara, andiki ezeinbat erdu yakon, eta guŕ-eginda, "Jaunoi, esan leutson, nire alabatxuba ointxe berton il dok, baña erdu eu, ta eskuba buru-gane iminsiak, eta ilpiztuko dok". Eta Josu jagi, ta bere ikasliakin jaŕain yakan. Eta ara, amabi urtetan odoldarijoz leguan emakumia eldu yakon gibelez (atzetik); eta janzki-ertza ikutu leutson. Bere burubari auxe esaten bai'leutsan: "Janzkija beintzat ikutu ba'dagiskiot, osatuko naz, bai". Josu'k, baŕiz, atzera itxuli, ta ikusirik, "Ustatsu adi, alaba", esan leutsan, "eure ziñesmenak osatu au". Eta emakumia bertatixek osatu zan. Eta Josu'k andikijaren etxera etoŕi zanian, turularijak eta erosta-egiŧen leban gixataldia sorotzirik, "Alde zadiŧeze", esan leutsen, "neskatiĺea, ilda barik, lo dago-ta". Eurek, baŕiz, ixeka legitsoen. Eta gixataldia aterazo lebenian, baŕura saŕtu, ta eskuba aŕtu leutsan. Eta neskatiĺea jagi egin zan. Eta izpaŕ au luŕalde oso atan zabaldu zan.

OPAKUNDIA. (129'g. Er.). Sakon-sakonetik didaŕ-egin dauskat, Jaun oŕi; entzun nire otoya, Jaun oŕek: Sakon-sakonetik didaŕ-egin dauskat, Jaun oŕi.

OTOI IXIĹA. Opari goralgaŕijau zeure otseñor onerako deskeintzugu, Jaun oŕi; guk irabazteka emon dauskuzun adeiberaz burutu daikezuntzat. Amaibako...

JAUNAŔTZAKUA. (Mar., 11). Egiz dirautzubet: otoŕan deskakezuben edozerbe-re, aŕtuko dozubela ziñetsi, ta aŕtuko dozube, bai.

JAUNAŔTZOSTEKUA. Urtzi aloldun oŕi: jaungozko eskutukijen erkide egin dozuzanok, aŕen, ezeikezuz gixaŕteko galtzoŕijetan utzi. Amaibako...

卐 卐 卐

ERABAKIJAK. Paul deunak gura daun letz, nire bixija goŧaŕa biaŕ da ixan, deunkiro bixi biaŕ naz.

Oŕetarako laguntza-eske Josu'gana joko dot, aloldunа da-ta. Ustatsu eskatuten ba-dautsot, nire obendarijua eten eta osasun betia emongo daust.

ATAŔIZBAŔNA.

MARTIKORENA
Begiyetako gaixoen sendagilIea
Garibay, 13 bis, 2.° - DONOSTIA

ARRIETA-BITXIZALEA
Legazpi, 10. - DONOSTIA. - Urrutizkiña, 13.777.

Jesús Ostolaza
BERGARA
FABRICA DE INSIGNIAS DE ESMALTE FINO
AZALIRARRI MIEZKO IKURRIÑEN OLEA

EIZARA'KO SUIZKILLU (ESCOPETA) OLEA
L. LEGARISTI Y COMPAÑIA
SORALUZE (Placencia de las Armas). — GIPUZKOA

MUEBLES GOIKOETXEA
(Eredixa)
ERRENTERI (Gipuzkoa)

El mejor jabón para
el lavado de la ropa.
Tiene abundante espuma
y mucha duración
"BILORE"
Zoñekoak garbitzeko
jaboi-rik onena.
Bitxa ugara dauka ta
iraupen aundiagoa.

Izpar urtenenak

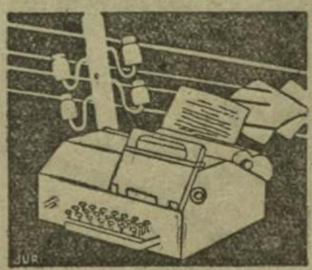

Gernika'ko batzarra. - Aldun-gayak. - Alderdijak alkarrekin burrukan. - Bilbao'ko gexotetxia. - España'ko jaurbatza. - Ludiko izparrak

Gaur batuko dira Gernika'n Bizkai'ko udal geyenak, araudijatzazko auteskundietako agirijak Galano jaunak jaso dagijazantzat. Itzalditxu bat egingo dau Aldundi-ixuneko lendakarijak.

Gipuzkoa'ko aldun-gayak nortzuk ixango diran entzun dogu, ezkijeŕ ezkagozan aŕen ementxe jaŕiko doguz: Montsón, Leizaola, Pikabea "Alcíbar" eta Iruxo jaunak. Autaŕki askotxu euki dabezan ezkero, Usabiaga eŕadikalari be, lagunduko dautse. Onexek dira azkenengo izpaŕak.

Euzko-Ekintza'kuak egin eben euren batzaŕa ta auteskunde oneŧan zelan jokatuko diran erabaki eben. Geyenak Jel-Alderdijagaz alkaŕtuta ekin biar zala iñuen, beste batzuk, ostera, Araudi-aldezko erreskadetan. Gaur jakin dogu zetan geratzen diran.

Bilbao'ko "El Sitio" deritxon aretuan itzaldijak antolatuko dabez, España'ko gixonik ospetsubenakaz. Martínez Barrios, Barnés, Besteiro, Maura, Viñuales, Zozaya ta abaŕ ekaŕiko ei-dabez. Datoŕen iĺan mintzatuko da Zozaya oŕi.

Bizkai'ko aldundi-ixunak lan-barik itxi dauzala batzuk eta zarataka ibili dira sosolistuak, baña orain eldu dira 250 gixon, sosolistuak aldundijan egon ziranian kanpora jaurti ebezala-ta. Acosta oŕek zer erantzungo daun eztakigu.

Euzko-odoleko idazlari ospetsuba zan Ertzila'ren oroimenez sarija antolatu eben, gixon aretzaz bixitza ondoen idazten dabenari onenbesteko bat emoteko ustez. Sari ori norentzat ixan dan laster erabagiko dabe.

Sopuertan atxiĺotu dabe gaste bat endoiiaren auŕka zerbait esan daula-ta. Goŕotxategi gaste au abeŕtzalia dalako olan darabile, baña gaur aŕo diranak bijaŕ apal egon biarko dira gero.

Galdakano'ko urijan datzan "Goikoetxea" basetxian sutaldi andija ixan zan eta amar mila laurleko inguru galdu dauz basetxe oŕen jaubia zan Bilbao jaunak. Sei mila laurlekotan aseguraŭta eguan etxe ori.

Gipuzkoa'ko alderdijak batu ziran atzo araudi-aldezko eŕeskada bakaŕa jartzeko, baña ulertu eziñik alkaŕegaz banandu ziran.

Bilbao'ko gexotetxiak gaur ospatuten dauz bere ogeta bost urtiak. Urte zidartsubak, zidaŕezko eztayak edo diralakuak. Ori dala-ta jai andijak egingo dira.

Atzo ludi osuan ospatu zan Europa'ko guda nagosijaren amayerea. Amabost urte juan dira ordutik ona. France'n jai andijak egin dira, baña doistaŕak eztabe olakorik entzun gura, euren lateŕi ondatuta geratu zala egun aretna-eta. Austria'kuak ostera gudu-lagipian dagoz, "naziz" diralakuen zapaŕadakaz.

España'ko izpaŕingi gustijak auteskunde gora-berakaz gogor dabiltz. Batzuk eta bestiak asaŕe dira, eŕkaldaŕak alkaŕekin ulertu eziñik, eskumaŕak edozer esatiari emonda. Auteskunde oneŧan odol asko ixuriko dala diñoe.

"El Socialista" izparringijak idazki gaŕatza dakaŕ matxinadea gertauten dabiltzala bere aldekuak esan dabelako. Eŕadikalak baŕitsu batzuk baño eztirala diño.

Martínez Barrios'ek esan daunez gogoŕ ekingo dau berak auteskunde oneitan autarki-ixunik ixan eztedin. Lagijaren arauz eztabilenari zigoŕ gogoŕa ezaŕiko dautse atzaldu dau.

Las Palmas eŕkiko aldun-gayak onexek dira: López eta González lugindaŕak; Guerra del Río, Pardo eta Martinón eŕadikalak. Acción Popular deritxonak lagunduko dautse onei.

"La Epoca" izpaŕingija eŕegetaŕen eskubetan jausi da. Urte askotan artezkari ixan dan Marfil jaunak itxi dau eguneroko oŕi. Goralben andijak egiten dautsez jaun oŕi idazle argijenetarikua dalako.

England, Italia, France, Belgique eta Deustchland lateŕijak asi dira izkilu-uztutziatzazko lanetan. Iñoiz baño betargijago ei-dagoz gustiok.

Ipar America'ko ordezkarijak eldu dira América osoko batzaŕak egingo diran Montevideo urira, baña euren ustez ezta eztabaidarik ixan biar garatza-arazuetzaz. Oŕetan sartu ordukoxe aldenduko ei-dira.

Checoeslovaquia osuan deuseztu dabe hitlertaŕen alderdija. Doistaŕen alderdi txaŕ au eztabe ikusi nai.

Canadá lateŕijan eztabez onaŕtuten Ipaŕ America-lateŕiko txindijak edo dollar deritxenak. Diru ori ankazgora dabil eta an eztabe olakorik artu gura.

Varsovia'ko ikastetxe nagosija saŕatu dabe. Judataŕ eta bertako ikaslien aŕtian diran gudaketaz bide, erabaki ori egin dabe.

Cuba'ko matxinada goŕijetan amaikatxu gaxo ilden dala diñoe. Eunda beŕogetamar gitxijenez jausi dira azken-aldijotan. Etxe gustijak luŕa jota dagoz, ingurubetan eztago zer janik. Goŕi dago lateŕi ori.

Doistaŕen aŕteko izpaŕkari gustijak atzeŕiratuta dagozanak, beintzat, batzar bat egin dabe, Ludiko izparkarijen bazkunan sartzeko. Hitler'ek jaurti dauz izparkari oŕeik.

"L'Intransigeant" izpaŕingijak diñuenez Paris'era eldu da España'ko gixon aberatsa dan March. Espetxetik iges-egin eban jaun onek eta orain Suiza'ra dua.

Nobel - Sarija

Ivan Bunin

Sari onen zain dagozanak itxadon biaŕ-ixango dabe. Beste urte bijan bai beintzat, aurtengua errusijako idazle batek kendu dautse-ta. "Lenengo Maŧasuna" eta "Zelayan" deritxoen irakuŕgayak gomutan doguz. Españaraz eldu yakuzan eskura, Tatiana Eneo de Valero'k eŕderaldu euzan-eta.

¡Idazki bi orreŧan zelako zelai-usaña sentitzen zan! Eŕusia'ko baratzak geure begijetan geunkazan, batez-bere Dnieper eta Don ibayen ertzetako ikuskixunak. Ivan Bunin'en idazkera zelayetako axe ozkiŕiz egiña da. Eŕusia'ko baseŕiŧaŕen gogua, latxin arein edeŕtasunak ixan dauz gairik begikoenak. Bere lenengo idazlanak etziran gora igotekuak. Byron eta Longfellow englandaŕen oleŕkijak eŕusijeraz jaŕi euzan. Gero oleŕkijak egitiari eutsi eutson. "Eŕusiaŕ udabaŕija", "Uŕetxindoŕa" eta beste olako oleŕki batzukaz bere buruba erakusten emon eban. Pushkin-sarija loŕtu ebanian gora-goraka asi yakozan irizliak. Eŕusia'ko idazlari onena zala iñoen. Beriala lateŕi aretako elezaindikua ixatera eldu zan eta lateŕiz-lateŕi juan zan. Argelia, Egipto eta Palestina ikusi-ostian Italia eta France-aldera bigurtu euzan bere oinkadak. Capri urijan idatzi euzan idazlanik punterenguenak. "Anayak", "Pantzeska deun jauna", baña oneik azpijan itxi euzan "¡Voe Voe, Babylon!" irakuŕgayaz, Ludi osora zabaldu-erazo eban bere ixena. Eŕusia'r jazoko ziran izkanbilak eta negaŕ-egunak igaŕi ebazan, ori dala-ta, bere abeŕijan sartzerik eztauko, Ivan Bunin idazliak irakuŕle asko daukoz, eŕusitaŕ idazliak arean badauke. Kuprin argijaren antzekua dala, zetan esan bere ez, kidekuak baitira. Urte asko daukoz lepuan, 1.870 gaŕenan jayo zan, ba. Orain Nobel-sari onegaz bere azken egunak uŕeztaurik ikusi daruaz. Dirubaz batera aintza elduko yako, saŕi oŕek emoten daun omena, eztalako omen txatxaŕa.

MUNITIBAR

ESKEKUAK ASI DIRA.—Gure eŕiko karlataŕok aldun edo diputadubetarako auteskundiak lasteŕ dirala-ta ate-ondorik ate-ondo dabiltz. Nortzuk ibiĺi diran, be, esan dauskube. Munitibaŕ'ko notiñak, itxuraz eztaukogu gura dogun alderdijari jaŕaitzeko eskubiderik. ¿Zer uste dabe oŕeik garala, ba? Igandian danak eldu ziran araudijaren aldez eta orain loŕtu-ostian karlataŕak madarikatubakaz juango gara ala? ¡Ez orixe! Geure alderdiko aldunak aterako doguz zintzo-zintzo estatutua lortuteko, be.

GEXORIK.—Iraungo aldi luzian oeraturik dago eŕi onetako jauparija dan Astorkia'taŕ Andoni. Arin osatutia opa dautsot.

AGUŔTU.—Lengo egun baten aguŕtu neban Malaxetxebaŕia'taŕ Kepa bere gudaritza egiŧeko asmoz Donostia'ra juan zan. Atsekabe andija emeko abeŕtzalientzat olako mutiĺa aldendutia. Lasteŕ etoŕi zadiz.

GOIZ-GOŔI.

Uaŕa.—"Goiz-goŕi" adizkide ori: poliŧo idazten asi zaran ezkero, astian bein edo jaŕaŧu egixu. Idazkitxu luziak eta mamitsubak egin. Agindu Jel-pian.—L.

Errijetatik

MOTŔIKO

¡IGANDEA GOGORAGAŔI — Zain-zain noiz elduko ostirala... larunbata... emen dek Igandea.

Eguraldi kaxkaŕa, oso otsa, bañon... abeŕtzaleon biotza bero-bero dago, ezaguna da bestetako igande jaza ez degula igaro dan igandea. Abeŕtzale gaste-ta zar lenengo jaupa entzutera bai goaz!

Zortzirak, ordu ontan ere jaupa ordurako geon lanean asita gaudez, jaupa ondoren baseŕitaŕ pila aundia, denak batera. Len biotza bero badegu, oraingoan zer esanik ez, batak nik onelako abizen, besteak nik arlako, taldeak ondo jaŕiak gaudez, baña zenbakiak batera ezin eman. ¡Pila aundia etoŕi baita!

Gure baseŕitaŕak autaŕkia eman dute. Galde. ¿Araudiari autaŕkia eman al dio? Ta baseŕitaŕ jatoŕak erantzun du ¡Bai!

¡Bai! ori, ez du ordea erantzuten nori autaŕkia eman duan ez dakialako, ez baizik, baidekialako. ¡Ondo gañera!

Bederatzi ta erdi eta amaiketako jaupa ondoren, baita ere emen dira kaletar ta baseŕitaŕ... ¡Moteĺak audek pila! ¡Au lana! Batak azkaŕ ta besteak azkaŕago nai. Gure emakume jatoŕak zintzo, gogotsu ari dira ekaŕi ta ekaŕi.

Ikastoletan daudezen ontzi edo "urnak" iya beterik daukagularik... goiza juanda egoki.

Aŕatsaldera, Mendaro (emengo alderdikoak) ta Astigaŕabiataŕak berebilez emen dira, ortik eta emendik orduak auŕera, beŕebiriĺa notiñak ekartzen ari da, azkenengo ekaŕi aldian dala... ¡Laurak! ta oraindik beribiriĺa ez da agiri. Ikastolako atiak itxi dira ¡au zoritxaŕa! atiak itxi ondoren ogeita amaŕ-enbatekin emen da beribiziĺa, baño... atiak itxita daudez.

Iriki dira atiak, danok edo geyenok, baŕura. Lendakariak asten dira autaŕkiak irakurtzen nere buruari galde diot. ¿Autaŕki oye danak Araudia ontzat artuak ote? ta lendakariak jaŕaitzendu irakuŕtzen ¡Bai...! ¡Bai...! ¡Bai...!

Auteskundeak bukatu dira, ikastola batera juan, da, an daudezenak iŕi-paŕez, bestera juan, da berdin. ¿Zenbat autaŕik?

Goiko nesken ikastolan	481 bai	0 ez
Goiko mutikoen ikasto.	518 bai	2 ez
Beko mutil. ikastolan ...	487 bai	1 ez
B. Alhondiga ikastolan	489 bai	3 ez
	1.975 bai	6 ez

2.072 autaŕkidunak. 100'eko 95'tik gora, gure Araudi-alde.

Une ontan Mutrikua'ren biotzeko ojua ¡Gora Araudia! da.

Gurea eginda baña... ala ere ez gaude lasai, Gipuzko, Bizkai ta Araba'ko eŕiak zer edo nola diran ez bai dakigu.

Zortzi ta erdi alde ortan Gora Euzko-Araudia ojuka ari dira ¿zer ote da? goiko enparantzan txistulari ta eresbatza gertu poz osuak gogotik, txistulariak baduaz kalorik-kale ondoren eresbatza "emon emon geuria da ta" doñuan jotzen. Alaitazun gogoŕa. ¿Zer ezan nai du onek? Euzkotaŕ ta etxeratenak Araudiakin garaiĺe urten degula.

Beraz aziĺa'ren 5'ko igandea gogoragaŕi euzkotaŕontzat.

卐 卐 卐

Araudia gurekin degu, orain, entzun euzkotaŕ ta etzeran araudi aldeko oŕek. Araudi onetzaz, alegia Araudi onen alde Madrid'en itz egiteko gizon Aldun edo diputaduak beaŕ dira, entzun, ondo, Araudia'ren alde itz egiteko gero.

Oŕegatik, Araudiari autaŕkia eman diozuten guzion eginbeaŕa da, Araudi aldezko aldunari zuen autaŕkia ematia da, Araudia, al danik ondoen geuganatzeko.

Autaŕkia emateko egun ori badator, iĺ onen 19'gn. da.

¡Aupa! Euzkotaŕ ta etzeratenak zuen eginbeaŕa bete ta (J. L.) il onen 19'gn. baita ere zorionezko egun gogoragaŕia izan dediĺa.

卐 卐 卐

¡Abeŕtzaleak! Ez atzeratu Araudia naikua degula ta, ez, orain sasi arteko aŕantza batzuk bakaŕik kendu degu, sasi ta arantza, gelditzen diran guziak, kendu daigun, garbitu daigun ta arantzan ondoren, loria etoŕi oi da.

Araudia deg:: ta auŕera, gogoŕ gañera. Euzkadi azkatzera.

GURUTZ ONDO.

卐 卐 卐

ARAUDIA.— Euzko-Araudia'ren garaitza zala-ta igazi dan igandian, emen, alaitasun edeŕa izan genduan. Txistulariak eta eresbatzak kalerik-kale ibiliaz eresi edeŕak jo zituzten.

Soñularien atzetik kale guziak biratu ondoren, geure Batzoki auŕera eldu gintzan. An bildu zan jentetzea kaliak ziaŕ ibilteko laŕegi zan.

Karlataŕak, beŕiz, alako notintzea ikusiŧa tripak jaten zirala zirudien. Alaz guzi ere ¡Abajo el Estatuto! ta olako didaŕik etzan entzun.

Araudi-aldezko auteskundia irabazi degunezkero, iĺa onen 19'gaŕenan izango degun auteskunde gogoŕa irabazteko geŕtu beaŕ gera.

Atzerarik eztegu egin beaŕ, beti ta beti, auŕera baño. Ola egiŧen ba-degu, iĺa onen 10'gaŕeneko gurendea ere geuria izango da.

TRANPALDE.

ZAMUDIO

EUZKO-ARAUDIJA.—Igazi dan igandian ixan ziran Euzko-Araudijatzazko auteskundiak eta geure eŕija etzan atzenengo geratu auŕenengo baño. Eŕi osuan etziran geratu amairu notin baño euren autaŕkija emon-barik. Araudi-auŕka, baŕiz, autaŕki bakaŕa baño etzan ixan. Ori norena ixan dan ba-dakigu "Cantalapiedra" aldetik edo etoŕija dalako.

Euzko-araudijaren gurendea entzun zanian emengo gustijak pozaŕen ebiltzan... amaŧuterakuan esan biaŕ dot emeko... kumiak zintzoen jokatu dirala eta gi... kuai zer ikasi edeŕa emon dautsela. G... zubek emakume zintzo oŕeik!

OLESKARIJAK.—¿Nork esango... eŕi onetan, be, oleskarijak uŕtengo d... Neuk eneban ziñistuko beintzat, ba... onan da. Eŕi onetan, be, oleskarija... kaguz. ¿Nortzuk diran iŧaunduko d... kuŕliak? Onexek lira: Basaraz'taŕ S... nin eta Zubiauŕ'taŕ Joseba. Lengua... nebanza alkaŕen auŕka oleŕkijetan et... atz egin eben gero. Emen ingurub... peldun uŕten biaŕ zarae. ¿Ezta Sa... Eta zuk Joseba, jaŕai bide oŕetan, ... dun ezpa-zara, prakadun ixango za...

TXIMISTA B...

Uaŕa.—Konke oleskarijak uŕten ... bez. ¡Edeŕto yagok ori, edeŕto baño... to! Ori Basaraz abixendun ori ne... di-aŕtekua ezpada, neure bigaŕena, ... saraz da. Zamudio-aldian ba-doda... sendi-aŕteko. Basarz abixena Laŕa... soŕtu zan. Orain nabil bere sustraya... kiŧu-eziñik. Gernika'ko Batzaŕ nagos... be, idazkari edo sekretarijo ixan ... saraz abixena eukon bat.—I.

MENDARO

ANTZEŔKI-JAYA.— Gure eŕi... tzokiko antzezlari trebeak igaz ... zintzotasunez aurten ereantzeŕkiak ... nai dituzte. Izugaŕizko jaya izango ... gauŕ igandez, onela neguari asiera ... 2. "Aitona ta bilabo" antzeztuko dute... ritaonandia jaupari azkaŕak egiñad...

Antzezlariak oneik dira: "Ara... Iriondo'taŕ Josebe; "Pantzike", B... txea'taŕ Koldobike; "Margari", M... tza'taŕ Eupeme; "Isabel", Iriondo'taŕ ...ren; "Sabin", Zabaleta'taŕ Joseba; "... tobal", Zabaleta'taŕ Gergori; "I... Goikoetxea'taŕ Joseba Mirena; "Sabi... Iriondo'taŕ Imanol; "Txomin", Irio... Andoni; "Otseiña", leŕo abek idaz... tuana. Antzeŕkia asiko da aŕatsald... tetan albo-eŕietatik etoŕiko diranentz... gabeko zortziterdietan eŕikoentzat. ... abeŕtzale guziok gauŕ denok batzokir... tzeŕki bikain au ikusi ta txalotzera.

KAIK...

MAÑARIA

Euzko-Araudijaren gurenda andija ...-ta, abeŕija benez maŧe dogun eu... gustijon bijotzak pozez ganeska aur... dira. Geure eŕi maŧea bere azkatasu... nia lortzeko bidian ikusten dogu ta E... ko da, elduko da... atzeŕi-katez go... tuta aurkitzen dan ama Euzkadi gusti... katuko dan egun argija. Itxarope... abots gozuak adoretuta artega ta ... itxaroten dogun egun andi-andija...

ATZIPETZAĹIAK.—Emen be "E... tutoa„'ren kaltez iñun diranak esaten... dira. Bateko, Araudija'gaz zerga ... ixango doguzala ta aŕobijak geratu... rala, ta besteko "komunismua" etoŕ... la ta abaŕ esanaz, guzuŕa satza le... dabe. Bai-ba, egijaz ezer ezin da... ¿bai? ta guzuŕa biaŕ. Oŕeŧan dabil... "eŕi-nastutzaĺak" deritxoe. Olakuak E... kadi'n barik erdel-eŕijan bixi biaŕ ... euren antzerakuakaz batera...

BEDERATZIUŔENA.— Igaroriko ... unbatian asi zan Garbitokiko arimen... bederatziuŕena. Iluntzijetan egiŧen d...

JUAN ETOŔIJAK.—Bilbao'ra jua... Bizkaŕa'taŕ Pele neskatiĺa.

—Portugalete'tik etoŕi zan Subi... Iñaki abeŕkidia.

—Getxo'tik, Jauregi'taŕ Andeŕ eta ...gunazelaya'taŕ Joseba bere semiagaz.

—Beŕiz'tik, Ariznabaŕeta'taŕ Joseba...

—Mendaro'tik, Sarobe'taŕ Domek...rena.

—Igandian egon ziran emen Untu... Imanol eta emaztia.

—Baŧa igandian egon ziran emen ... aguŕtu genduzan, Ortueta'taŕ Kepe ... rango'ko emakume aguŕgaŕija ta Ma... etxebaŕia'taŕ Mirentxu bere lobia.

POZA AGEŔTU.—Egubenian, Ara... jaren gurendia ospatutiaŕen, abeŕtz... etxietako txeigoak, iru margodun oyal... apaindu ziran, eta zuzirizkuak be ugeri ... urtin ziran. ¡Gora "Estatutoa"!

BATZAŔA.—Iĺa onen 12'gn. egingo ... Batzokijan batzaŕa auteskundiatzaz ja... teko.

MAÑARIKO...

JAURT AMARGARRENARA

Aranburu'tar R...
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5, 3°. DONOSTIA

Erlojuak ondo ta merke atonduten ... baŕ- baŕijal saldu be.
Olealdekoa'tar Dane...
Artekalle, 40.—Bilbao.

"LA MILAGROSA"
Arrautz-salokija
Arrautza onenak, merkiak
Bakotxari etxera eruango yakoz.
HENAO, 7'GN. 15.605, URRUTIZKIÑA